

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

תענית - י"ז

- יש מחליפין חתימות הברכות ואומרים 'צעקה' לאליהו ו'תפילה' לשמואל. היכן מוזכר בתורה צעקה אצל אליהו?
 "ענני ה' ענני" לשון צעקה הוא. עוד למדנו הטעם שמקדימים להזכיר את יונה לפני דוד ושלמה אע"פ שחי אחריהם, כיון שצריך לחתום את כל הברכות בברוך מרחם על הארץ, ודוד ושלמה התפללו על הבצורת בארץ ישראל.
 אמנם לסומכוס חתימת הברכה האחרונה 'ברוך משפיל הרמים' שבבצורת אף הם מבינים שצריכים רחמים.
- מה הטעם שאנשי משמר מותרין לשתות יין רק בלילות, ולא בימים?
 שמא תכבד העבודה על אנשי בית אב ויצטרכו לסייע לאנשי המשמר. ואנשי בית אב אסורין אף בלילה כיון שעסקין אז בעבודה. מכאן אמרו: אפילו בזמן הזה, כהן היודע באיזה שבוע ובאיזה יום יצטרך לעבוד לא ישתה יין כל אותו היום, אם יודע את השבוע ולא את היום אסור לו לשתות כל אותו שבוע, ואם יודע שאבותיו קבועין שם אך אינו יודע את היום, אסור כל השנה. ורבי חולק. שאם היינו חוששים יהיה אסור לעולם אף אם מכיר יומו, כיון שיתכן שישתנה סדר המשמרות ושמא יעבדו כולם בחנוכת הבית אלא לא חוששים שיבנה במהרה, כיון שעבר שנים וקלקלה זו היא תקנתו המתירתו. וכדעת רבי שותים הכהנים יין בזמננו.
- אנשי משמר אסורים להסתפר בשבוע עבודתם כדי שלא יכנסו מנוולין. מתי זמן תספורת מלך וכהנים?
 מלך - כל יום, "מלך ביופיו תחזינה עיניך". כהן גדול - בכל ערב שבת. שהמשמר הנכנס יראהו ביופיו כשמגיע לעבוד לראשונה. כהן הדיוט - אחת לשלושים יום ג"ש פרע פרע מניזר והרי סתם נזירות 30 יום. והמקור לנזיר - "קדוש יהיה" בגימטריא 30.
- מדוע לכהנים בזמן הזה מותר לגדל שערים?
 אליבא דרבי - כמו שתית יין שמוותרת כיון שאינו זמן ביאה. אליבא דרבנן: א. דווקא שתית יין בזמן הזה אסורה, שמא יבנה המקדש, משא"כ גידול שיער אינו מעכב שיוכל להסתפר מיד. ולא יועיל לשותה יין לישון מעט כיון שזה מועיל [וכן דרך מיל] למי ששתה רביעית, אבל לשותה יותר השינה תגביר שכרותו. ב. שתויי יין שעבדו מחללים עבודתם [ונפסלת] לכן גזרו משא"כ מגודלי שיער אינם מחללים עבודתם.
- מהיכן יודעים ששתויי יין ופרועי ראש שעבדו חייבים מיתה בידי שמים?
 שתויי יין בהדיא - יין ושכר אל תשת. פרועי ראש הוקשו להם מסמיכות הפסוקים. [ואכן לענין חילול עבודה לא הוקשו פרועי ראש לשתויי יין] אמנם דין זה התקבל במסורת עד שבא יחזקאל והסמיכו על פסוק כמו הדין של "כל בן נכר ערל לב וערל בשר לא יבא אל המקדש" שהיה נלמד עד שהסמיכו יחזקאל בפסוקים.
- אלו תאריכים בניסן אסורים בהספד ותענית, ומדוע?
 א-ח' ניסן: שהוקם קרבן התמיד על משפטו. ח' - סוף הפסח: כיון שהתישב מועד החג השבועות כמשפטו [ושלא לפי הצדוקים]. והטעם שנכתב במגילת תענית ר"ח ניסן אע"פ שהוא כבר יו"ט כדי לאסור את היום שלפניו, שמדין ראש חודש לא היה נאסר כיון שראש חודש דאורייתא לא צריך חיזוק. כפי ששינונו שימי מגילת תענית אסורים אף לפניהם ואחריהם, משא"כ שבתות ויו"ט רק עצמם אסורים. וכן נאסר במגילה כל הפסח אע"פ שממילא הוא יו"ט כדי לאסור יום שלאחריו. [תירוץ נוסף בדף הבא]